

7

Vragenuur

Vragen van het lid Van Veldhoven aan de staatssecretaris van Financiën over **het doorlaten van radioactief schroot door de douane in de Rotterdamse haven.**

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):

Voorzitter. Jaarlijks verlaten 7 miljoen containers de Rotterdamse haven. Schroot is daarbinnen een belangrijke, maar ook risicovolle stroom. Het schroot dat de Nederlandse havens binnenkomt, blijkt regelmatig vervuild met radioactief materiaal. Zulk materiaal, bijvoorbeeld hoogverrijkt uranium, kan worden gebruikt om een zogeheten vuile bom te maken, die kan worden ingezet bij terroristische acties. Niet voor niets zijn er daarom in het kader van de terrorismebestrijding in Rotterdam 40 poortjes geplaatst om dit materiaal op te sporen. Ik kan me zomaar voorstellen dat de investeringen die daarmee gemoeid zijn, in de tientallen miljoenen lopen, maar de staatssecretaris van Financiën weet dat waarschijnlijk nog veel beter dan ik. En toch is in de afgelopen anderhalf jaar bij het bedrijf dat in de uitzending van Nieuwsuur gisteren figureerde, twee keer wapengeschikt uranium gevonden. De douane zegt dan dat hij nooit alles kan tegenhouden, maar dat vind ik wel erg gemakkelijk.

De uitzending van gisteravond leidt tot veel vragen. De staatssecretaris gaat waarschijnlijk niet over alle aspecten van deze complexe zaak, maar toch stel ik deze vragen aan hem. Was hij bekend met deze situatie? Is bekend of het schroot betreft uit specifieke landen? Vindt hij het de verantwoordelijkheid van commerciële bedrijven om dit terroristische materiaal op te sporen? Hebben alle schrootbedrijven in Rotterdam zelf poortjes? Is dat economisch efficiënt? Wat is het effect op de gezondheidssituatie van vervoerders en personeel? Hoe wordt dat gemonitord? Rotterdam is niet de enige zeehaven in Nederland en al helemaal niet in Europa. Hoe is de situatie in andere zeehavens? Is de staatssecretaris van mening dat daar wel effectieve controle bestaat op de invoer van radioactief materiaal?

De voorzitter:

Het woord is aan de staatssecretaris, die 3 minuten heeft voor dit stukje.

Staatssecretaris **Weekers:**

Mevrouw de voorzitter. Het is inderdaad zo dat in Rotterdam zo'n 7 miljoen containers binnenkomen en worden gescand door deze 40 poortjes. Dat zijn bijna 20.000 containers per dag. Van die 7 miljoen per jaar worden er uiteindelijk zo'n 120.000 hits uitgeselecteerd, die resulteren in 5000 diepgaandere controles. Daar vindt handmeting plaats door de douane of gaat de zaak voor nadere inspectie naar een x-ray. Uiteindelijk worden 50 meldingen aan de VROM-inspectie doorgegeven, die zich heel specifiek richt op de zorgen die door de geachte afgevaardigde Van Veldhoven zijn geadresseerd.

Het kan inderdaad zo zijn dat bij schrootbedrijven containers terechtkomen die niet door het systeem van die 40

poortjes eruit zijn geselecteerd. Dat lukt simpelweg niet met de snelheid waarmee de containers door de poortjes moeten. Wij kunnen er dus niet alles uit selecteren. Op zichzelf is dat ook niet zo raar, omdat wij bij de selectieprocessen uitgaan van een soort risicoselectie. Daarom hoef je ook niet elke container aan dezelfde grondige controle te onderwerpen.

Straling van laag niveau kan niet worden onderkend. Het kan ook zo zijn dat bepaalde containers weliswaar straling afgeven, maar dat er uiteindelijk geen risico aan vast zit. Er zijn bijvoorbeeld bepaalde producten met een natuurlijke straling, zoals een rookmelder, aardewerk en porselein. Dat wist ik ook niet, zo moet ik eerlijk bekennen. Die hebben echter vanzelf al een zekere straling. Dat hoeft dus niet nader onderzocht te worden. Daarmee denk ik dat het probleem ook niet zo heel erg groot is.

Voor schrootbedrijven kan wat meer tijd uitgetrokken worden. Een schrootbedrijf is immers een begin- of een eindstation van een goed of een container. Wij werken al goed samen met een aantal schrootbedrijven. Ik denk zeker ook naar aanleiding van de uitzending van gisteravond dat wij de samenwerking nog wat verder kunnen intensiveren.

Mevrouw Van Veldhoven vraagt of schrootbedrijven als commerciële bedrijven zelf nog nader moeten worden gecontroleerd. Zij hebben daar een zeker commercieel belang bij. De 40 poortjes zijn ongeveer vijf jaar geleden aangeschaft, met name om de terroristische dreiging het hoofd te bieden.

Mevrouw Van Veldhoven vraagt ook naar de situaties in andere zeehavens. In Duitsland of Frankrijk kent men dit soort poortjes helemaal niet. Wij lopen dus voorop, al kunnen wij niet alles bij voorbaat aan de deur eruit selecteren.

De voorzitter:

Wij moeten echt proberen, ons aan de tijd te houden.

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):

Voorzitter. De staatssecretaris zegt dat er veel producten zijn die straling afgeven. Ik kan er nog eentje aan het rijtje toevoegen. Het schijnt dat broccoli ook weleens radioactief is. Daar gaat het niet om. De staatssecretaris spreekt terecht van een risicoselectie. Die zou beter doorgevoerd kunnen worden. Ondanks de controles waarover de staatssecretaris het heeft, werden op het bedrijf dat gisteren in de uitzending was nog 92 containers eruit gehaald met te veel radioactief afval.

De staatssecretaris spreekt van risicoselectie en zegt nauwer te willen samenwerken met de schrootbedrijven. Hij zegt zelf dat het een bekende risicofactor is. Dan kan het toch niet zo veel moeite zijn om de containers met schroot die naar de schrootbedrijven gaan wat langzamer door de poortjes te laten rijden? Dat hoeft niet voor alle 20.000 containers per dag, maar moet gebeuren op basis van de risicoselectie waarover de staatssecretaris het heeft. Het moet toch mogelijk zijn om, in samenwerking met de partijen in de haven, bij die containers waarvan de staatssecretaris zegt dat die meer risico dragen een risicowerende benadering te kiezen en deze containers wat langzamer door de poortjes te laten rijden? De staatssecretaris legt de verantwoordelijkheid bij de commerciële bedrijven. Het is heel mooi en ik ben er ook heel blij mee dat die bedrijven hun verantwoordelijkheid nemen. Zij kunnen echter niet de eindverantwoordelijkheid dragen voor dit materiaal. Dat kan niet vanuit hun commerciële

Weekers

belangen. Hierbij heeft de Staat een verantwoordelijkheid. Niet voor niets heeft de staatssecretaris ermee ingestemd dat die 40 poortjes in de haven er kwamen. Anders waren die ook niet nodig geweest. Heel graag vraag ik dus aan de staatssecretaris of hij bereid is om te bekijken, met de schrootbedrijven, of al in de aanlevering een risicobepaling kan worden gekozen. Gaat de staatssecretaris hierover ook in Europees verband spreken? Terroristen houden zich immers niet aan grenzen.

De voorzitter:

Dank u wel.

Mevrouw Van Veldhoven (D66):

Ik zag dat ik nog 20 seconden had.

De voorzitter:

Dat is waar. Ik kijk echter ook een beetje naar het totaalbeeld van de vraag. De staatssecretaris heeft 1 minuut voor zijn antwoord.

Staatssecretaris Weekers:

Voorzitter. Ik zal het antwoord kort houden. Het punt is terecht geadresseerd. We kunnen echt niet alle 20.000 containers per dag langzaam door de poortjes laten rijden, want dat betekent nogal wat voor de capaciteit van de haven van Rotterdam, een belangrijk mainport voor Nederland. Ik zal kijken naar mogelijkheden voor verbetering in de hele logistiek, zonder dat we de reguliere goederenstroom ophouden. Dat zou kunnen door bepaalde containers wat langzamer door te laten rijden, dat zou kunnen door afspraken met schrootbedrijven over een stevige inspectie van containers bij aankomst aldaar; ik kan dat nu niet overzien. Ten slotte zal ik bezien of dit specifieke thema in Europa aan de orde kan worden gesteld, al denk ik dat dit meer ligt op het terrein van mijn collega van milieu. Het zou in ieder geval zo moeten zijn dat de Europese buitengrenzen overal even goed worden bewaakt.

Mevrouw Van Veldhoven (D66):

Hartelijk dank voor deze twee toezeggingen. Nog één korte vraag: kunt u ook zorgen voor een duidelijk controlemechanisme bij die schrootbedrijven, zodat het wordt gemeld wanneer dat materiaal wordt gevonden? Zijn ze er ook zelf verantwoordelijk voor om dit aan te melden bij de COVRA? Naar mijn inzicht heeft de overheid daar nu helemaal geen controle op. Ik zou graag willen dat u ervoor zorgt dat ook daar het net sluit.

Staatssecretaris Weekers:

Ik hoop dat ik in ieder geval even de gelegenheid krijg om hier specifiek in te duiken, ik kan nu niet alle aspecten overzien. Ik ben bereid om deze vraag in ieder geval nog mee te nemen. Op een gelegen moment kom ik ermee bij de Kamer terug.